

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie Wydział I Cywilny w składzie:

<i>Przewodniczący</i>	<i>SSA Andrzej Palacz</i>
<i>Sędziowie:</i>	<i>SA Marek Klimczak</i> <i>SA Dariusz Mazurek (spraw.)</i>
<i>Protokolant:</i>	<i>st. sekr. sądowy Aleksandra Szubert</i>

po rozpoznaniu w dniu 28 lutego 2013 r. na rozprawie

sprawy z powództwa **H. P.**

przeciwko **Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w M.**

o ustalenie nieistnienia ewentualnie o stwierdzenie nieważności bądź uchylenia uchwał

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu

z dnia 12 września 2012 r., sygn. akt I C 92/12

I. **o d d a l a** apelację,

II. **z a s a d z** a od powoda na rzecz pozwanej kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Powód H. P. domagał się ustalenia nieistnienia ewentualnie stwierdzenia nieważności uchwały nr (...) Zarządu pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w M. z dnia 25 listopada oraz ustalenia nieistnienia ewentualnie stwierdzenia nieważności ewentualnie uchylenia uchwał nr (...) z dnia 28 grudnia 2011r. Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni.

Ponadto domagał się zasądzenia od pozwanej Spółdzielni na swoją rzecz kosztów procesu.

Powód argumentował, że we wskazanym okresie w Spółdzielni nie funkcjonował zarząd spółdzielni w związku z czym zwołane przez zdekompletowany zarząd Walne Zgromadzenie Członków nie było władne do podejmowania uchwał. Powód podnosił, że uchwała walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni nr (...) o ile istnieje to jest sprzeczna z dobrymi obyczajami, natomiast uchwała nr (...) o ile istnieje to jest nieważna jako sprzeczna z ustawą o spółdzielniach mieszkaniowych.

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu wyrokiem z dnia 12 września 2012r. uchylił uchwałę Walnego Zgromadzenia nr (...) a w pozostałej części powództwo oddalił. Zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wyroku wskazał, że rozstrzygnął sprawę w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

W spółdzielni funkcjonował Zarząd w składzie 3 osobowym (§ 136 statutu).

Na skutek odwołania przez Radę Nadzorczą Spółdzielni jednego z członków Zarządu we wrześniu 2011r. do dnia 25 listopada 2011r. w skład Zarządu Spółdzielni wchodziło dwóch członków, w tym Prezes Zarządu.

15 listopada 2011r. Rada Nadzorcza zwróciła się do Zarządu Spółdzielni o zwołanie Walnego Zgromadzenia Członków w celu uzupełnienia składu Rady Nadzorczej i uchwalenia zmian Statutu Spółdzielni. W dniu 25 listopada 2011r. Zarząd Spółdzielni podjął uchwałę nr (...) w przedmiocie zwołania Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni na dzień 28 grudnia 2012r.

Zwołane Zgromadzenie odbyło się w wyznaczonym terminie i podjęto na nim między innymi uchwałę nr (...) w sprawie wprowadzenia zmian do statutu polegających na zmianie brzmienia § 57 i wprowadzeniu czasowego ograniczenia możliwości przekształcenia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego na prawo spółdzielcze własnościowe. Podjęto też uchwałę nr (...) powołującą na członka Rady Nadzorczej na kadencję 2011 – 2013 J. B..

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Okręgowy rozważył, że zasadność żądania powoda powinna być oceniana w świetle celu i ogólnych zasad funkcjonowania Spółdzielni Mieszkaniowej. Sąd Okręgowy wskazał, że pożądane jest aby funkcjonowanie Spółdzielni odbywało się w sposób ciągły i niezakłócony. Dotyczy to zwłaszcza działania organów kolegialnych, których funkcjonowanie uzależnione jest od spełnienia określonych wymogów formalnych i organizacyjnych. W ocenie Sądu Okręgowego pomimo, że w dacie podejmowania uchwały nr (...) w skład Zarządu wchodziły dwie osoby, podczas gdy formalnym wymogiem statutowym był trzy osobowy skład Zarządu, to podjętej przez Zarząd Spółdzielni uchwały nie można ocenić jako nieistniejącej lub sprzecznej z prawem. Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że na podstawie § 109 ust. 3 punkt 1 Statutu zwołanie Walnego Zgromadzenia w ustalonych okolicznościach było obowiązkiem Zarządu. Wskazał, że w razie nie wykonania przez Zarząd polecenia Rady Nadzorczej w przedmiocie zwołania Walnego Zgromadzenia, zostałyby by ono zwołane przez Radę Nadzorczą w trybie wynikającym z § 109 ust. 5 i 6 Statutu i art. 8⁽³⁾ ust. 5 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Niezależnie od tego podjęte przez Zarząd działające w niepełnym składzie działania odpowiadały potrzebom sytuacji i odpowiadały interesom Spółdzielni. Powołując się na pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uzasadnieniu wyroku z dnia 21 kwietnia 2005r. w sprawie sygn. akt II CK 608/04 Sąd Okręgowy argumentował, że w sytuacji gdy podjęte działania usprawiedliwione są interesem Spółdzielni dopuszczalne są pewne uchybienia w procedowaniu. Sąd Okręgowy oceniając, że podjęta przez Zarząd uchwała miała charakter organizacyjny a nie merytoryczny i jej doniosłość nie była duża. Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że mimo braków w składzie Zarządu to uchwała podjęta została zgodnie z § 6 ust. 7 Regulaminu Organizacyjnego Zarządu. Sąd Okręgowy ocenił, że czasowe braki w składzie Zarządu nie mogły paraliżować działania całej Spółdzielni prze co należało uznać, że uchwała podjęta przez organ działający w niepełnym składzie, mimo naruszenia norm Statutu była czynnością prawnie skuteczną.

Sąd Okręgowy ocenił, że wybór na członka Rady Nadzorczej J. B. nie naruszał dobrych obyczajów rozumianych jako zachowanie, które pozytywnie wpłynęło na działanie Spółdzielni.

Uwzględniając częściowo powództwo w zakresie uchylenia uchwały nr (...) Walnego Zgromadzenia Sąd Okręgowy ocenił, że uchwała jest sprzeczna z przepisem art. 12 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, poprzez to, że wprowadza nie wynikające z ustawy czasowe ograniczenie w możliwości skorzystania z prawa do przekształcenia lokatorskiego prawa do lokalu we własnościowe prawo do lokalu.

Powód zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego apelacją w części oddalającej powództwo w odniesieniu do uchwały nr (...) Zarządu Spółdzielni domagał się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie nieistnienia, ewentualnie stwierdzenia nieważności uchwały nr (...), ewentualnie domagał się uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Ponadto powód domagał się zasądzenia od pozwanej Spółdzielni kosztów procesy za obie instancje.

Powód zarzucił zaskarżonemu wyrokowi naruszenie prawa materialnego poprzez jego błędną wykładnię w zakresie:

- art. 109 ust. 3 punkt 1 Statutu pozwanej w związku z art. 5 § 1 punkt 6 prawa spółdzielczego i w związku z § 135 statutu pozwanej poprzez uznanie, że uchwała Zarządu pozwanej podjęta w okresie istnienia liczby członków mniejszej niż określona w statucie nie stanowi wady przesadzającej o nieistnieniu, bądź nieważności tej uchwały oraz nie stanowi podstawy do zwalczania uchwał zapadłych na Walnym Zgromadzeniu;

- art. 39 k.c. poprzez jego niezastosowanie i uznanie, że zarząd pozwanej może działać także wówczas gdy jego skład osobowy jest mniejszy niż określony w statucie i czynności takie są skuteczne;

- art. 49 ustawy z dnia 16 września 1982r. Prawo Spółdzielcze poprzez jego niezastosowanie i uznanie za skuteczne czynności jako zarządu pozwanej czynności dwóch jego członków, mimo, że skład zarządu był sprzeczny ze statutem pozwanej.

W uzasadnieniu apelacji powód podnosił, że również w interesie członków spółdzielni jest aby zarząd działał zgodnie ze statutem i obowiązującymi ustawami. Według powoda nie jest dopuszczalne wartościowanie działania podjętego niezgodnie z obowiązującymi przepisami od rodzaju dokonanych naruszeń. Według powoda nie jest trafna argumentacja Sądu Okręgowego o ważności podjętej przez Zarząd Uchwały poprzez odniesienie się do § 6 Regulaminu pozwanej. W ocenie powoda braku w obsadzie Zarządu skutkować powinny stwierdzeniem, że Zarząd Spółdzielni nie istniał. Powód podnosił, że dokonując oceny prawnej stanu faktycznego Sąd Okręgowy zignorował okoliczność, że pozwana Spółdzielnia była wzywana przez Sąd rejestrowy do uzupełnienia braków w składzie zarządu w dniu 24 października 2011r., a Rada Nadzorcza to wezwanie zignorowała. Powód argumentował, że uchwały jakie zostały podjęte przez nieprawidłowo zwołane Walne Zgromadzenie nie dotyczyły spraw które wymagały szybkiego uregulowania. Podnosił, że wybór nowego członka Rady Nadzorczej nie był konieczny, bo Rada funkcjonowała w 4 osobowym składzie, a wybory nowego członka mogły się odbyć na zebraniu sprawozdawczo wyborczym Walnego Zgromadzenia w czerwcu 2012r.

Pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa w odpowiedzi na apelację domagała się oddalenia apelacji powoda i zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego. Pozwana podniosła między innymi, że obecny Zarząd Spółdzielni działający w pełnym składzie potwierdził podjętą uchwałą czynności członków Zarządu polegające na zwołaniu Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni na dzień 28 grudnia 2011r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie rozpoznając apelację powoda zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Powód formułując ostatecznie żądanie pozwu w piśmie z dnia 3 lipca 2012r. (k. 137) domagał się w pierwszej kolejności stwierdzenia nieistnienia uchwały nr (...) Zarządu oraz nr (...) Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni. Jednak w apelacji powoda przedmiotem zaskarżenia stało się rozstrzygnięcie w zakresie oddalenia powództwa jedynie co do uchwały Zarządu Spółdzielni nr (...). W związku z tym biorąc pod uwagę, że w sprawie nie zachodzi nieważność postępowania, Sąd Apelacyjny zgodnie z granicami apelacji powoda i w granicach zaskarżenia, odnosząc się do podniesionych przez apelującego treści zarzutów ocenił je jako nieuzasadnione.

Sąd Apelacyjny podziela ocenę Sądu I instancji, że objętych żądaniem powoda uchwał organów Spółdzielni nie można oceniać jako uchwał nieistniejących. Należy podzielić dominujący w judykaturze pogląd, że o uchwale nieistniejącej można mówić wtedy, gdy występują takie podstawowe uchybienia w zakresie elementów konstruujących uchwały,

jak niezwołanie walnego zgromadzenia (zebrania przedstawicieli spółdzielni) oraz brak wymaganej w ustawie lub statucie większości głosów do podjęcia uchwały (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2011r. sygn. akt II CSK 32/11 oraz uchwałę SN z dnia 24 czerwca 1994 r., III CZP 81/94, OSNPiUS 1994, Nr 12, poz. 241). W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2003 r. w sprawie sygnatura akt I PK 336/02 podkreślono w uzasadnieniu wyroku, że uchwała organu spółdzielni może być uznana za nieistniejącą jedynie w przypadku najpoważniejszych wad, wykluczających wyrażenie oświadczenia woli uprawnionych podmiotów, choćby z naruszeniem przepisów prawa. (OSNP 2004/18/314).

Okoliczności faktyczne sprawy prawidłowo ustalone przez Sąd Okręgowy wskazują, że uchwała o zwołaniu Walnego Zgromadzenia Członków została formalnie podjęta w imieniu Zarządu przez dwóch działających członków Zarządu. Przedmiot podjętej uchwały mieścił się w kompetencjach Zarządu wynikających z art. 39 § 2 punkt 1 ustawy Prawo spółdzielcze. Konsekwencją tych rozważań jest konstatacja, że uchwała nr (...) podjęta została przez Zarząd Spółdzielni w ramach jego kompetencji. Podobnie uchwały nr (...) podjęte przez Walne Zgromadzenie Członków w dniu 28 grudnia 2011r. pochodziły od zwołanego na żądanie Rady Nadzorczej organu Spółdzielni działającego w ramach jego kompetencji. Poza zwołaniem Zgromadzenia przez nieistniejący organ powód nie zarzucał innych nieprawidłowości w jego przeprowadzeniu, czy naruszenia innych formalnych wymogów do podjęcia uchwał przez Zgromadzenie. Należało zatem ocenić, że charakter postawionych przez powoda zarzutów nie dawał podstawy do ustalenia nieistnienia objętych żądaniem powoda uchwał.

O ile powód twierdził, że uchybienia statutowi Spółdzielni przy zwoływaniu uchwał miały wpływ na ich ważność to Sąd Apelacyjny stwierdza, że naruszenie postanowień statutu lub regulaminu spółdzielni, mające wpływ na treść uchwały organów spółdzielni, stanowi podstawę powództwa o jej uchylenie (art. 42 ust. 3 prawa spółdzielczego). Jeżeli jednak równolegle zachodzi naruszenie zasad zwoływania posiedzeń, formalnych reguł obowiązujących przy podejmowaniu uchwały lub sprzeczność uchwały z przepisami prawa należy dochodzić ustalenia nieważności podjętej uchwały (art. 189 k.p.c) i jak wynika z treści żądania taka była intencja powoda.

W związku z tym Sąd Apelacyjny zauważa, że wszystkie osoby prawne działają przez swoje organy w sposób przewidziany w ustawie i opartym na niej statucie (art. 38 k.c). Zarząd pozwanej Spółdzielni, który jest organem powołanym do kierowania jej działalnością i reprezentacji Spółdzielni na zewnątrz, stosownie do § 135 ust. 1 jej statutu składał się trzech osób. Poza sporem jest, że podejmując uchwałę o zwołaniu na żądanie Rady Nadzorczej Walnego Zgromadzenia na dzień 28 grudnia 2011r. w Zarządzie pozwanej Spółdzielni funkcjonowali dwaj członkowie

W związku z tym należało ocenić czy podjęcie uchwały przez Zarząd działający w dwu osobowym składzie naruszało § 109 ust. 3 punkt 1 oraz § 135 ust. 1 Statutu Spółdzielni.

Reprezentowanie osoby prawnej przez zarząd wiąże się przede wszystkim ze składaniem oświadczeń woli.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 listopada 2010 r., I CSK 63/10 ("Monitor Spółdzielczy" 2010, nr 6, s. 20) stwierdził, że członkowie nienależycie obsadzonego, w stosunku do wymagań statutu, organu osoby prawnej, określanego mianem "kadłubowego", powołanego do jej reprezentacji, mogą reprezentować tę osobę, jeżeli jest możliwe spełnienie obowiązujących w tej osobie reguł jej reprezentacji. Podobnie w wyroku z dnia 21 stycznia 2005 r., I CK 528/04 (OSNC 2006, nr 1, poz. 11) Sąd Najwyższy podkreślił, że jeżeli zarząd spółki jest trzyosobowy, a reprezentować spółkę mogą tylko dwaj członkowie zarządu, to brak trzeciego członka zarządu nie ma decydującego znaczenia dla możliwości skutecznego jej reprezentowania przez pozostałych członków zarządu.

W okolicznościach niniejszej sprawy dodatkowym argumentem przemawiającym za skutecznością uchwały Zarządu jest okoliczność, że zwołując Walne Zgromadzenie Członków Zarząd wykonywał decyzję Rady Nadzorczej. Bowiem to Rada podjęła decyzję o konieczności zwołania Walnego Zgromadzenia a Zarząd realizował tylko te decyzję. Należało wobec tego mieć na uwadze, że w razie niezastosowania się do decyzji Rady przez Zarząd, Rada była upoważniona do samodzielnego zwołania Walnego Zgromadzenia – co słusznie podkreślił Sąd Okręgowy. W takiej sytuacji uchwała

podjęta przez Zarząd działający w składzie dwuosobowym miała jedynie znaczenie organizacyjne. Nie mogła zatem doprowadzić do naruszenia jakichkolwiek praw czy obowiązków.

Konsekwencją tych rozważań jest dokonanie przez Sąd Apelacyjny oceny, że nie zachodzą podstawy faktyczne ani prawne do uwzględnienia apelacji powoda. Dlatego na podstawie art. 385 k.p.c. apelację jako nieuzasadnioną należało oddalić.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego wynika z zasady odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 §1 k.p.c.). Wysokość kosztów zasądzonych od powoda na rzecz pozwanej wynika z § 12 ust. 1 punkt 2 w związku z § 10 punkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 czerwca 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...).

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.